

Prenumerata

w Radomiu:

Rocznie rs. 4.
Półrocznie „ 2.
Kwartalnie „ 1.
Z odnośnieniem do mieszkań miesięcz-
nie kop. 5.

z przesyłką pocztową:

Rocznie rs. 5 kop. —
Półrocznie „ 2 „ 50.
Kwartalnie „ 1 „ 25.

GAZETA RADOMSKA

wychodzi w Niedziele i Czwartki rano.

Ogłoszenia:

Za 1 wiersz druku lub jego
miejsce na 1-ej stronie po kop. 10.
Na ostatniej za 1-y raz . . . „ 5.
Dwa następne „ 4.
Dalsze „ 3.

Nekrologie i reklamy podwójnie.

Ogłoszenia oprócz Redakcyi przyjmują
Warszawska Agencja Ogłoszeń
Rajchman i Fiendler, Senatorska 18

REDAKCJA I ADMINISTRACJA

ulica Lubelska № 137.

ADMINISTRACJA

REDAKCJA

otwarta od godziny 10 do 1 i od 4 do 7 | przyjmuje interesantów w tychże godzinach.

Rękopisy bez zastrzeżenia nie zwracają się.

Dnia 7 Sierpnia ś. Kajetana W., Donata.
„ 8 „ ś. Cyryaka, Larga MM.
„ 9 „ ś. Romana Męczen.
„ 10 „ ś. Wawrzyńca Męczenika.

Wschód słońca dziś o godzinie 4 minut 27
Zachód „ „ „ 7 „ 43
Długość dnia . . . godzin 15 „ 16
Ubyło „ . . . „ 1 „ 27

Prenumeratę przyjmuje w Radomiu Redakcja Gazety Radomskiej, sklepy: P. Dubelta, P. Winklera i Księgarnia P. Zuckera.

Wiadomości bieżące.

Zmiany w składzie osobistym rz. kat. duchowieństwa diecezji sandomierskiej. — Przeniesieni: administrator parafii Zbelutka, z pow. opatowskiego, ksiądz Maksymilian Pinakiewicz, na administratora do parafii Cmińsk, z pow. kieleckiego; wikaryusz przy filialnym kościele we wsi Kazanowie, z pow. koneckiego, ks. Jan Stulewski, na wikaryusza przy filialnym kościele we wsi Czarna, z tegoż powiatu; wikaryusz parafii Stomiec, pow. radomskiego, ks. Kazimierz Tiakor, na wikaryusza przy filialnym kościele św. Katarzyny w Radomiu; wikaryusz parafii Brzoza, z pow. kozienickiego, ks. Roman Czernikiewicz, na wikaryusza przy filialnym kościele w Kazanowie, z pow. koneckiego, wikaryusz parafii Klimontów, z pow. sandomierskiego, ks. Ignacy Szadkowski, na wikaryusza parafii Góry wysokie, z tegoż powiatu, z pozostawieniem przy obowiązkach kapelana Sióstr Miłosierdzia we wsi Kobylanach, pow. opatowskiego; wikaryusz parafii Kozienice, ks. Kacper Zielonka, na wikaryusza do parafii Siemno, z pow. ilżeckiego i wikaryusz parafii Radoszyce, z pow. koneckiego, ks. Aleksander Doleżyński, na wikaryusza do parafii Goźlice, z pow. Sandomierskiego.

Wykreślony z listy duchowieństwa, zmarły w klasztorze bernardynów w Wielkopolu zakonnik, Henryk Kierszulis.

Decyzją warszawskiego Jenerał-gubernatora, jenerał adjutanta Hurki, z 15-go lipca r. b., w Sacharowie wydana, skazano za nieporządku w cyrku Salamonskiego zasła:

1) Studentów II-go kursu wydziału medycznego: Maksyma Antonowa i Leona Wasilkowskiego, oraz studenta I-go kursu tegoż wydziału, Włodzimierza Talke, na zamknięcie w areszcie policyjnym każdego po 2 miesiące; studentów II-go kursu tegoż wydziału: Ludwika Wiśniewskiego i Jana Borzechowskiego, na zamknięcie w areszcie policyjnym po 6 tygodni;

studentów III-go kursu wydziału fizyczno-matematycznego, Adama Grabowskiego i II-go kursu tegoż wydziału sankt-petersburskiego uniwersytetu, Tomasza Staweno, na zamknięcie w areszcie policyjnym po miesiącu;

studentów I-go kursu wydziału medycznego: Feliksa Zawadzkiego, Józefa Smólskiego, Izidora Fajersztejna, Mieczysława Belżyckiego, Kazimierza Świąteckiego, Stanisława Krzemienińskiego, Juliusza Małecińskiego; studentów II-go kursu tegoż wydziału: Jana Palmirskiego, Bogdana Korybuta Daszkiewicza, Zygmunta Podziemskiego, Jana Kozłowski, Czesława Stankiewicza, Lucyana Kozickiego, Adolfa Świdwińskiego, Adama Chojkę, Jana Świąteckiego, Juliana Filleborna, Franciszka Gumowskiego, Nepomucena Godlewskiego i Michała Szaniawskiego; studenta III-go kursu tegoż wydziału, Hermana Szulca; studenta I-go kursu wydziału prawnego, Kazimierza Ziemińskiego i kandydata wydziału fizyczno-matematycznego petersburskiego uniwersytetu, Władysława Ziemińskiego — na zamknięcie w areszcie policyjnym każdego z 23-ch wyżej wymienionych, po dwa tygodnie.

2) Mieszkańców m. Warszawy, Jana J. Sosnowskiego i Leona L. Rakowskiego, na zamknięcie w areszcie policyjnym, pierwszego na 2 miesiące, drugiego zaś na 6 tygodni.

3) Wydawców zaś gazet i dzienników skazano na kary pieniężne:

wydawcę tygodnika „Prawda“ (za art. w nr. 26) na 300 rs.;

wydawców: „Tygodnika mód“ (za art. w nr. 26), „Tygodnika ilustrowanego“ (za art. w nr. 233), „Kółców“ (za wiersze i art. w nr. 25 i 26) i „Przeglądu tygodniowego“ (za art. w nr. 26) — każdego po 500 rs.;

wydawcę „Kuryera codziennego“ (za art. w nr. 156) na 750 rs.;

wydawcę „Biesiady literackiej“ (za art. w nr. 22 i 25) na 1.000 rs.;

wydawcę „Gazety polskiej“ (za art. w nr. 129) na 1.500 rs.;

wydawców: tygodnika „Życie“ (za art. w nr. 24), tygodnika „Kłosy“ (za art. w nr. 1.148) i pisma codziennego „Dziennik dla wszystkich“ (za art. w nr. 126, 130 i 133) — każdego po 2.000 rs.;

wydawcę „Kuryera warszawskiego“ (za art. w nr. 167, 173 i 180) na 2.500 rs.

Z MIASTA I OKOLICY.

Z teatru. W zeszły czwartek dano w teatrzyku letnim *nieśmiertelną*, „Piękną Helenę“, nieśmiertelną pod wieloma względami, choćby i dla tego, że lat już tyle od czasu do czasu spotykamy ją w teatrach drugorzędnych tu i tam. — Dziś bo doprawdy, że nie wypada pytać się: „Czy zna ją kto“, ale: „Wiele razy jej wysłuchał?“

Wysłuchaliśmy też jej i my we czwartek, po raz nie wiem już który w Radomiu. Wysłuchaliśmy i z przykrością zaznaczyć musimy, iż tak źle zrozumianej Heleny i tak słamarnego Parysa jak pani Texel i p. Olszewski nie oglądaliśmy już dawno. Nigdy dotąd nie zdarzyło nam się widzieć, by artystka, w tytułowej występująca roli, nie traktowała jej w części śpiewnej w 1 i 2-m akcie poważnie. Pani Texel, pragnąc widocznie coś oryginalnego wydobyć z roli, samej w sobie oryginalnej, za wzór postawiła sobie *szansonetki*. Mielśmy więc w śpiewie „Piękną Helenę“ różne minki, grymasy, dwuznaczne ruchy, dmuchania itd., śpiewu jednak niewiele. Wogóle partya Heleny nie odpowiada sile głosu p-ni Texel, który w otoczeniu chórów szczególnie ginie bez znaku. Lepiej już znacznie wypadła część konwersacyjna roli. Co do p. Olszewskiego w całej jego grze nie było momentu, któryby na podniesienie zasłużył; złym był Parysem

AMATOR.

PRZEZ

LEONA GOZLANA.

(Dalszy ciąg — patrz Nr. 60).

Genua, Neapol, Wenecja zajęły wkrótce całkowicie umysł naszego bohatera. Przyznał nareszcie, że kardynał miał cokolwiek słuszności, wynosząc tak pod obłoki szkołę włoską, ale jednak nieraz zdarzało mu się szemrać potajemnie:

— Gdzie wy teraz, moje pocziwe flamandzkie oryginały.

Jeżeli nie spotkał tutaj na swojej drodze, tak jak za przybyciem do Antwerpii, potomków Giotta, Perugina, Michała Anioła, to za to jakiś go zamęt ogarnął, kiedy stanąwszy u celu podróży, zaczął skupowanie obrazów wszystkich trzech szkół włoskich; musiał bowiem ciągle błądzić, wahać się pomiędzy różnorodnymi zdaniem artystów, największych nieuków w świecie, kiedy idzie o naznaczenie nazwiska autora jakiego starego obrazu i kramarzy obrazów, największych oszukańców na całej kuli ziemskiej.

— Czyj to obraz?

Odpowiadano mu:

— Rafaela pierwszej maniery.

— A ten?

— Rafaela drugiej maniery.

— A ta Madonna niedokończona?

— Rafaela przed poznaniem się jego z Michałem Aniołem.

— A ten *bambino*.

— Rafaela po poznaniu się z Michałem Aniołem.

Wszystko to nie mogło pomieścić się w głowie biednego kawalera, wykrzykiwał też ciągle:

— A cóż to za dziwny kraj, w którym wszystkie obrazy są Rafaela, co nawet czterdziestu lat nie dożył.

Tak jednak wszyscy sprzedający utrzymywali. Jeżeli zaś radził się artystów o prawdziwą wartość obrazów, żeby sobie sprawiedliwy sąd o nich wyrobić, odpowiadano mu:

— Ten Rafael wart jest sześć franków, ten ma za dwie wartości płótna, na którym jest malowany, a ten i tej nawet wartości nie ma.

Przez całe dziesięć lat słuchał tych zdań przeciwnych sobie, które go o mało co do pomieszczenia zmysłów nie przywiodły. Powtarzamy przez lat dziesięć, a to dlatego, żeby każdy mógł się przekonać jak zupełnie namiętność, której kawaler Dardennes był oddany, zajmuje życie człowieka. W sercu takich ludzi nie ma już żadnego kąta ani dla ambicyi, ani dla przyjaźni, ani dla miłości. Trawią oni noc na czytaniu spisów sprzedawanych rzeczy, a dnie na bieganiu po licytacyach.

Nareszcie szczęście zabłysło naszemu bohaterowi.

Margrabina Matteo umarła w Wenecji, nie zostawiając po sobie żadnych krewnych: jedynym jej dziedzicem był jakiś młody człowiek, Niemiec rodem, który się znał na sztukach pięknych tyle prawie co nieboszyk bucentaur. A jaką piękną galerię zostawiła posobie margrabina Matteo!

Prawdziwych Peruginów, prawdziwych Albanów, prawdziwych Rafaelów, prawdziwych Carrachów, prawdziwych Carravagów, prawdziwych Dominiquinów, bo pomimo wszystkich amatorów i kramarzy na świecie, istnieją jeszcze gdzieś tam oryginalne obrazy mistrzów. Za drobnośtkę 1.200.000 franków, kawaler zakupił całą galerię nieboszeczki margrabiny. Kiedy mu oddano klucze od tej galerii, zawołał z radością:

— Straciłem wprawdzie lat dziesięć życia, ale posiadam teraz najrzadszą, najautentyczniejszą galerię w całych Włoszech i dodał: — kardynale Temporani, znam ja ciebie już dobrze teraz, ale umrzesz z zazdrości, jak ujrzysz obrazy, które ja ze sobą z Włoch przywiozę.

Więc kawaler Dardennes, łatwo się domyśleć, nie miał nic pilniejszego jak udać się do swojej galerii i zająć ją w posiadanie, jako jedyny i wyłączny jej właściciel, po zapłaceniu żądanej za nią sumy — Kochanek nie biegnie z taką niecierpliwością na pierwszą schadzke z ubóstwioną; urzędnik nawet nie jest tyle niecierpliwy przybrać się w mundur nowego stopnia, świeżo otrzymanego.

Czterech oficerów Najjaśniejszej Rzeczypospolitej, a wszyscy czterej czerwono przybrani, czekali u drzwi galerii, którą za tak piękne i gotowe pieniądze zakupił. A tak się odezwali do kawalera:

— W imię rzeczypospolitej, pan nie wejdiesz.

— Jakto nie wejść, czyż panowie chcecie drwić ze mnie?

— Niech pan się dowie tedy, kiedy to jeszcze panu nie jest wiadomem, że najjaśniejsza rzeczpospolita nie ratyfikuje takich kontraktów jak pański, ponieważ ona uważa

od początku do końca i dużo wody upłynie, zanim z jakim takim powodzeniem przedstawi go. Dalej, oprócz dwóch Ajaxów (pp. Grodecki i Dąbrowski), także nic nowego. Same szablonu a w dodatku w całości przedstawienia brak ruchu, temperamentu, niezawsze dowcipne dodatki, fałsz w chórach i orkiestrze. A tu jak na złość przedstawienie „Pięknego Heleny“, rzeczy, w której każde słowo, każdy ton znany jest widzowi, tylko poprawnem bardzo wykonaniem zdobyć sobie może oklaski i zdobywa zawsze, ilekroć poprawność ta ma miejsce.

— W piątek dano, niedoszlą we wtorek, „Zieloną wyspę“ Lecoque’a — w sobotę „Nasi naderdecznijsi“ Wilkora Sardou — dziś „Don Cezar“, Dellingera.

— Towarystwo p. Tekla wzmocnienie zostało nowymi siłami, przybyła mu bowiem p-ni Siennicka (Bilewicz), znana u nas z kilkukrotnych występów, p. Czyżkowski, dobrze zasłużony operetce artysta i p. Dłuski, także dawna znajomość.

— Przybywa do nas w tych dniach p. Leszczyński, artysta teatrów warszawskich i da nam się poznać w kilku rolach, mianowicie w „Otellu“, „Półkrośmiu złoźnicy“, „Mazepie“, „Starych kawalerach“ i innych. Również apodzielany jest przyjazd panny Wyrwicz, artystki teatr. warsz.

Zaśmienie księżycy. Ciężpliwości bo dał nieład do wody, kto we środę zaśmienie oglądał księżycy. Niebo powleczone chmurami, do 10-ej prawie ani na chwilę wyjrzeć mu na ziemię naszą nie pozwoliło. Po dziewiętej dopiero na moment wypłynął zpoza chmur i wtedy oglądać można było dolną część jego twarzy, jakby chmurką owalną przyćmioną. O godzinie 10^{1/2} pokazał się ponownie do połowy prawie ukryty, poczem zapadł znowu w chmury i nie wyjrzał już prawie zpoza nich aż do chwili zupełnego zejścia za horyzontu.

Niewidomy wyrobnik, mający lat 40, w tych dniach wyszedł na ulicę i dotąd niepowrócił. Wszelkie czynione zabiegi celem odnalezienia go, pozostały bezowocnymi.

Zguba. Pan Z., sigając do kieszeni, uronił na ulicy 165 rubli. Na drugi dzień potem przyszła do kancelarii p. policmajstra, biedna wdowa, pani M. i złożyła rs. 63, znalezione na ulicy, a należące, jak się okazało, do pana Z. Wywdzięczając się za uczciwy postępek, poszkodowany ofiarował pani M. rs. 10 na mundurek dla jej syna. Podobno resztę zgubionych pieniędzy znalazły jakieś kobiety, lecz dotąd policja nie zdołała wykryć przywłaszczycieli cudzej własności.

Niedojrzałe owoce. W tych dniach policja skonfiskowała przekupioni kilka koszy owoców niedojrzałych. Słuszną to kara dla przekupniów, którzy kosztem zdrowia kupujących o zysk się ubiegają.

Kapiel. Onegdaj dziewięcioletni synek państwa X. uprosił rodziców, aby mu pozwolili iść do kąpieli, z warun-

kiem jednak, iż za godzinę miał być z powrotem. Tymczasem minęła godzina a chłopiec nie wracał; zaniepokojeni rodzice rozeszali na miasto parę osób — nigdzie wszakże nie można było dziecka odnaleźć.

Przez cały dzień trwały poszukiwania i już poczęto się niepokoić na dobre, przypuszczając, że może chłopiec utonął, gdy oto najstarszy brat chłopca, szukając go, na chybił trafił wpadł do letniego teatru i tu dopiero znalazł malca, najspokojniej wysłuchującego wesolej operetki.

Niebezpieczne to bardzo wyglądać oknem wagonu w czasie biegu pociągu. Doświadczył tego na sobie artysta dramatyczny, p. B., któremu w tych dniach w drodze z Miłkowa do Kielc przy wyglądaniu oknem wagonu wpadła iskra w oko. Dzięki tylko energicznej pomocy lekarskiej, udzielonej mu na dworcu w Kielcach, pan B. częściowej uniknął ślepoty.

Ciekawą podróż, wedle podanej przez „Kur. Codz.“ wiadomości, odbył cyklista p. W., udając się welocypedem z Radomia do wsi Mikulowic, leżącej przy trakcie z Cmielowa do Ożarowa. Wyjechał z Radomia około południa, dotarł tego dnia do Brodów, napotykał trudności z powodu nierównej drogi i zbyt ciężkiej w wielu miejscach pochyłości. W liży jakiś wędrowny grąjek zaproponował mu współkę w celu urządzania przedstawienia akrobatycznego, uważając go za sztukmistrza, zapewne z przyczyny oryginalnego stroju. Na drugi dzień dość wcześnie już p. W. był w Mikulowicach, prowadząc z sobą welocyped, ponieważ droga boczna piaszczysta nie pozwalała jechać. Mieszkańcy wioski wzięli cyklistę za szlifierza i zaczęli mu zewsząd sierpy i kosy znosić do naostrzenia. Po objaśnieniu, że przyrząd służy do jazdy, jakiś żydek sadownik zaczął się pypytywać, co jemu płacą za jazdę. Gdy go objaśniono, że nie i gdy się dowiedział, ile welocyped kosztuje, osadził, iż dogodniej zawsze kupić konia, bo go można odprzedać, a na welocyped niełatwo o amatora.

„Kurier Codzienny“ donosi, iż w opatowskiem, w miasteczku Lasocinie, położonem niedaleko od Wisły, mieszkanie miejscowi za poradą ludzi prawdziwie pragnących ich dobra, zakupili dość znaczną ilość gruntów i lasów. Spłacając częściowo szacunek Towarzystwa kredytowego, byliby w krótkim czasie stali się bardzo zamożnymi. Dopóki zboże płaciłoby, każdy był kontent, dziś ziemia nietytu procentuje, a spłacać trzeba, oprócz tego wyrośli się współubiegania i nieporozumienia, opłaty Towarzystwa zaiegają grunty są wystawione na licytację. Szkoda by była prawdziwa, gdyby te grunty wskutek niedopełnienia zobowiązań miały przejść w inne ręce. Lasocin był niegdyś własnością Jana Oleśnickiego (w XVII-ym wieku), później należał do rodziny Denhofów; kościół tu drewniany, cmentarz i zabudowania plebańskie wymagają uporządkowania.

bardzo wielu panowie. Trzeba dla nich pałaców i świątyń, nie można ich lada gdzie pomieszczać, jak tych biednych flamanów. Ileż trzeba było wydać pieniędzy, ileż zaciągnąć pożyczek, żeby urządzić pomieszkanie dla tych królów sztuki. Zamek Dardennes został na nowo obciążony hipotecznie, bibliotekę sprzedano, te biblioteki, która miała być świętą dla kawalera, gdyby kawaler miał jakiegokolwiek wdzieczne wspomnienie dla ojca, najmniejsze poszanowanie dla słowa danego. Po tych wszystkich wydatkach, z całego ogromnego majątku zostało się już kawalerowi zaledwie 15.000 liwów dochodu.

Ale też zaprawdę skutek odpowiedział staraniom.

Przybywało z daleka, żeby zachwycić się cudownym widokiem tej przepysznej galerii. Przez pigmactwa lat zadowolona ambicja kawalera mogła sobie spoczywać wygodnie; chociaż wątpimy, ażeby ambicja amatora był kiedy spoczynek dozwolony.

Pewnego razu ten złoty spokój został zakłócony dwoma wierszami pisma, pisma tak drobnego, że zaledwie je przeczytać można było:

Kochany Kawalerze!

Po skończonem winobranii, mam zamiar odwiedzić cię w twoim zamku Dardennes; spodziewam się przytem zapoznać z winem, zamieszkującym twoje piwnice.

Twój stary przyjaciel
Kardynał Timoteo Temporani.

(Dokończenie nastąpi.)

Straszny wypadek. W zeszłym tygodniu, (donosi „Wiek“), we wsi Bobrownikach, w powiecie koziennickim, w samo południe zapalił się czworak, zamieszkały przez służbę folwarczną. Czworak był obłożony na zimę gałgizami z choiny, gdy więc dzieci przez nieostrożność zapuściły ogień, stanął w jednej chwili w płomieniach, ku czemu sprzyjała nieumiernie susza.

Zanim zdążono przybieść z ratunkiem, zapadł się już dach, a dwoje ludzi niebezpiecznie poparzonych wyczołgało się jeszcze z płonącego domu; gdy zaś spłonął żrąb, urzeczono z prerażeniem trzy trupy spalonych na węgiel ludzi. Przypuszczają, że nieszczęśliwi zatrzymali się w płonącem domu, chcąc ratować ruchomości i to właśnie było powodem fatalnego wypadku.

Z Sandomierza. Mówią, iż dzieją się czasem rzeczy, o których filozofom nie śniło się i prawda, bo nasz stary gród Sandomierz, chociaż z wykoszlawionemi chodnikami, zamienił się w raj, w prawdziwy raj z przyczyną Adama i Ewy... Lecz przepraszam, w raju sandomierskim są dopiero same Adamy, czy zaś z ich szacownych żeber narodził się podobnie szacowne Ewy, o tem potem, gdyż co do tego zachodzi poważna wątpliwość!

Kochana nasza Wisła, chociaż ładnym półwiankiem opasuje miasto, lecz kapryśna, kokiетка, raz słodka i łagodna, to znów burzliwa i nudąsana, nie pozwala spragnionym a łgającym się jej fantazyj, używać ochłody w jej falach. Dla tych to więc lekkich jedyną ucieczką jest kąpielka, będąca własnością szpitala św. Ducha, a dzierzawiona przez starozakonnego.

Otóż przed samą tą kąpielką na małym pagórku, za nią i tuż obok niej mamy takie chmury i zastępy nowoczesnych Adamów, rozbierających się bez ceremonii na widoku, wskazujących i wyskakujących z wody, spacerujących w rajskim stroju, iż te chmury wypłaszają i odstraszaają od kąpielki każdą przyzwoitą kobietę!

Adamowie ci w swej ograniczonosci lub też w wyzuciu się z poczucia wszelkich pojęć o godności człowieka, zapominają, iż sami mają matki, żony, siostry lub córki i że obraza tych blizkich istot powinna być własną ich obrazą! Adamowie ci nie wiedzą chyba, iż kto drugich nie szanuje, ten szacunek nie wart, nie wiedzą może, iż obraza czci niewieściej u dzikich nawet karana bywa, jakaż więc kara odpowiednią byłaby dla tych panów, żyjących nie między dzikimi? Do wielu z nich wprawdzie możnaby zastosować słowa Chrystusa: „Odpuść im Boże, gdyż nie wiedzą co czynią“, oni słyszeli, że w którymś kościele dzwonią, lecz gdzie, nie wiedzą; słyszeli, że nie suknia zdobi człowieka, a nie mogą się poszczycić zaletami umysłu lub serca, wystawiają nagie kształty na widok publiczny.

Jednakże o zgrozo! wstyd wyznać, iż w rzędzie tych upośledzonych umysłowo bywali i są tacy, którzy mają przeciw jakąś tam miarkę oleju w głowie, powinni więc byli zgromić głupszych i starać się, ile można, zapobiedz tym rajska skandalom... lecz niestety! oni sami jeszcze powiększali liczbę szanownych Adamów!

Wiosnę mieliśmy kapryśną, lato może przeciągnie się dłużej a zatem i pora kąpielowa, warto więc, aby władza, od której to zależy, raczyła zwrócić uwagę i energicznie rozporządzeniem położyć koniec tym skandalom i nadużyciom, tembardziej, iż jak pisząca te słowa, tak i kilkanaście kobiet jej znanych, po pierwszej kąpieli wyrzec się musiały tego środka higienicznego, zaleconego wielu z nich przez lekarzy.

Jedna z kąpiących się z poradą doktora.

Korespondencyę powyższą na żądanie autorki pomieszczamy w całości bez zmian, w każdym bowiem wypadku brak delikatności u mędożym, naradzających kobiety na rumieńce — zasługuje na skarcenie.

(Przyp. Red.)

Z KRAJU.

Według otrzymanych informacji z Sosnowca, ukończenie linii kolei dąbrowskiej i budynków stacyjnych w Sosnowcu nastąpi w drugiej połowie października, a uroczyste otwarcie komunikacji odbędzie się w dniu 1-ym listopada.

ZE ŚWIATA.

Czesi odprawili nabożeństwo żałobne za duszę Krasszewskiego w Winnowie (Minnesota). Po mszy św były mowy czeskie, polskie i angielskie na cześć zmarłego pisarza.

Straszny orkan zniósł budowle nadziemne kolei lokalnej z Gross-Lutein do Czelechowic w Morawii na przestrzeni 1800 metrów. W sąsiednich miejscowościach burza pozalawała pola, zburzyła dziesięć domów i przypawiła o śmierć kilkorozu ludzi.

Filon Zalewski zawsze jeszcze jest głównym przedmiotem zajęcia w Wiedniu. Przedewszystkiem stwierdzono, iż kwota, którą sprzeniewierzył, wynosi 300,000 złr. a nie 151,000 złr., jak dotychczas mniemano. Różnica ztąd pochodzi, iż sumy zostały niżej zdeklarowane. Już teraz odebrano zbrodniarzowi o 7,000 złr. więcej niż wynosi suma 151,000. Gdzie przechował resztę dotychczas nie wysledzono. Pieniądze odebrane wysłano już do Wiednia. Ściganie defraudanta kosztowało dotąd 20,000 złr.; na telegramy wydano 10,000 a obrońca Zalewskiego w Nowym-Yorku żąda 10,000 dolarów. Zalewski wyjeżdża pod należytą eskortą do Europy, a dnia 12-go b. m. będzie już w Hamburgu.

Z NAUKI, LITERATURY I SZTUKI.

„Przemysłowiec“ od 1 października r. b. ponownie wychodzić zacznie. Kółko przemysłowców i inżynierów, nowem życiem postanowiło katchnąć pożyteczne wydawnictwo. Oby dobre chęci wydały plan a pismo rozwinąć się mogło.

Czasopismo „Tellus“ z dwutygodnika zamieniło się na tygodnik — „Kraj“ podniósł cenę roczną na rs. 10 bez przesyłki, 12 rs. z przesyłką.

Pismo „Pszczółka“ odezwą od redakcyi zawiadamia swoich prenumeratorów, iż obecnie wychodzić będzie tylko raz na miesiąc w podwójnej objętości. Dotychczas pismo to wychodziło dwa razy na miesiąc, lecz z powodu małej ilości prenumeratorów i zbyt szczupłych funduszy reforma okazała się konieczną. Zawsze ta sama piosnka.

Dnia 2 b. m. rozstrzygnięty został w Warszawie konkurs towarzystwa muzycznego na napisanie tekstu do masy. Z siedemnastu nadesłanych wybrano 5 utworów, z tych pierwszą nagrodę przyznano opatrzonemu dewizą: „*Audi et tace*“, drugą utworowi: „*Ad maiorem Dei*“, utwor zaś z dewizą: „*Homo sum*“ zaszczytną odznaczono zmianą. Po otwarciu kopert okazało się, iż autorem utworu nagrodzonego pierwszą nagrodą, jest p. Stanisław Rawa.

Kolegium profesorów lwowskiej szkoły politechnicznej powołało jednogłośnie profesora Juliana Niedźwieckiego na stanowisko rektora politechniki na r. 1887/8-my.

Popularne pogawędki prawne.

Komuż nieznany jest ród łowców posagowych? Wprawdzie w obecnych czasach zabiegi tych myśliwych coraz rzadziej pomyślnym wieńcem bywają rezultatem, okoliczność ta jednakże jeszcze bardziej zaostrza apetyt i zachęca do celnych strzałów. Biedne stworzenia!... nie piękne wasze oko, nie cudna postawa stanowią przynętę, ale o skórę myśliwym chodzi, o skórę, którą potem pod nogi się daje, aby wygodniej było sfatygowanym w pogoni za zwierzyzną członkom. Czyż jednak pozwolicie się tak żywcem zarzynać, czy nie macie żadnego sposobu wydobyć się z matni, lub złagodzenia przykrości więzienia, w jakie was niedoświadczenie wasze lub zbytnia ufność w szlachetność manifestowanych uczuć wtączyły? Czy istotnie kobieta u nas jest tak prawem skrzępowana, że oszukana i wyzyskana przez męża, nie może prawnymi środkami uchronić się od ruiny majątkowej i od nędzy? Nie, szanowne czytelniczki, tak źle nie jest; bronić się możecie, bylebyście chciały. Potrzebna jest wam do tego znajomość tylko dwóch artykułów prawa o małżeństwie z roku 1836, a mianowicie art. 205 i 106.

Oto w skróceniu ich ośnowa:

„Jeżeli mąż stał się odpowiedzialnym żonie, albo jeżeli przy nim należność jakowa dla żony pozostaje, natenczas służy żonie tak w ciągu trwającego małżeństwa, jako i po rozwiązaniu onego, tytuł do *hypoteki prawnej* przeciw mężowi, tudzież służy jej pierwszeństwo przed długami osobistemi męża na całym jego ruchomym i nieruchomym majątku — dla zapisania takiej hypoteki, żona *nie potrzebuje asystencyi męża*, a nawet będąc nieletnią, sama może w tym razie działać“.

Idziesz przeto *lieszczęśliwa* ofiaro za męża, a im więcej masz pieniędzy, tem łatwiej ci to przyjdzie Aliści w rok a najwyżej w parę lat po ślubie dowiadujesz się, że twój, ongi tak cudnie w oczy patrzący kawaler, to zbankrutowany

jednomość, który był jednocześnie znakomitym łowcą posagowym. Nie czekaj przeto, aż dłużnicy wszystko zabiorą, ale udaj się wyrost do sekretarza wydziału hipotecznego miejscowego sądu okręgowego i oświadczyć mu, że mąż twój wziął za tobie tyle a tyle posagu, który chcesz zabezpieczyć na jego majątku, odpowiedni wniosek w księdze hipotecznej podpisz i tym sposobem natychmiast zyskasz zabezpieczenie. Wiedź jednakże, że najlepiej o tem myśleć przed ślubem, a jeżeli co wnosisz tytułem posagu mężowi, poproś, aby intercyza przedślubna była spisana i aby o tem wzmianka w akcie ślubu była uczynioną, bo będziesz miała w takim razie niezbyt dowód swej należności.

Jeżeli mąż nie ma hypoteki, a majątek posagowy żony utracił, lub na niebezpieczeństwo utraty naraził, wtedy żonie służy prawo odjąć mężowi zapomocą sądu zarząd i użytkowanie majątkiem żony, zyskać zasądzenie sumy posagowej i odebrać ją z wszelkiego ruchomego majątku męża, bez względu na to, że z tegoż samego majątku inni wierzyciele jego chcieliby swę należności odebrać. Oto kardynalne zasady prawa naszego w stosunkach majątkowych, jakie się najczęściej pomiędzy małżonkami u nas zawiązują. Mimo to, jakże często słyszeć się daje, że kobieta u nas jest bezsilna, że narażona jest na utratę majątku, gdyż mąż jest wszczętym panem i nieograniczonym zarządcą funduszy żony. Jak widzimy, kwestya ta inaczej nieco się przedstawia i kto wie, jaki byłby los łowców posagowych, gdyby oni byli przekonani, że ich przyszłe żony wiedzą, jakie mają prawa i w danej chwili zechcą z nich korzystać. Stratne byłoby to tylko, które widocznie chcą się sprzedać za jakąkolwiek cenę (przepraszam za podobne przypuszczenie), inne mogą zawczasu ratować zagrożoną sytuację finansową, aby później gorzko przez całe życie nie opłakiwały fałszywie postawionego kroku.

Udanie się pod opiekę prawa wówczas, gdy mąż zachwiał się w interesach, zamiast uczciwej pracy, szwindlami się posługując i z majątkiem honor traci, nie ubliży w niczem waszej godności — kochać bez granic i poświęcić się można dla tego tylko, co tego poświęcenia się jest warte, w razie przeciwnym trzeba umieć i chcieć bronić się środkami prawnymi od ruiny. Szlachetne a umiejące bronić swych praw matki, potrafią jedynie wychować prawych i silnych charakterem obywateli kraju.

X.

Wiadomości polityczne.

Od dwóch dni dziennikarze stracili trop księcia Ferdynanda Koburgskiego, bo nie wiedzą, gdzie się istotnie znajduje. Przed wyjazdem tajemniczym z Wiednia, ks. bał w Ischl; że w owym czasie właśnie cesarz konferował z ministrami, którzy się tu pojeżdżali, narady te wiązały się ze sprawą bułgarską. Znający bliżej młodego księcia są zdania, że mógł on wbrew odradzauiom Kalnocky'ego i upominaniom Turcy wyprawić jako niespodziankę dyplomacyi europejskiej, jakkolwiek wydaje się to mało prawdopodobnem.

Rejenci bułgarscy są w tej chwili w Sofii nieobecni, zwiędzali Warnę i Ruszczyk. W Bułgarii, a szczególnie w Rumeli wschodniej panuje silne wzburzenie; mało się to zgadza z telegramem z Wiednia z d. 1 sierpnia zapewnającym, że już książę 7 sierpnia złoży przysięgę przed zgromadzeniem w Tirnowie.

Minister spraw zagranicznych Naczewicz dopiero 1 sierpnia wyjechał do Wiednia, a już twierdzą, że miał przywieźć brulion proklamacyi do Europy, mającej być wydaną w Ruszczyku i brulion manifestu do narodu bułgarskiego — Po dotąd rzecz całą się przedstawia niejasno, jakby jaka gieldowa na obniżkę spekulacya. W ten sposób postępujący Battenberg, byłby do zrozumienia łatwiejszym i Hohenzollern nie inaczej posiadał tron Rumunii, wszakże za zgodą Bismarcka.

Gazety niemieckie na chwilę nie zaniedbują, jeśli nie szczucia przeciw walorom rosyjskim, to zagrzewania do napadu na Francję. Nie wszystkie jednak są w zgodzie z sobą, jedne bowiem dowodzą, że Francya zaczyna być groźną, więc raz z nią skończyć wypadła, drugie zaś przeciwnie, ostrzą na nią zęby, dla tego, że jeszcze jest zdeorganizowaną i słabą. Pisma francuskie, nieprzychylnie rzeczywistopolitej, wtórują niejako temu, twierdząc, że przez niedołęstwo i częste zmiany ministrów zmarnowano na darmo miliardy, wie-

le reform poczynano, żadnej nie doprowadzono do końca, a najlepszym tego dowodem, że izby przez cały rok nie zdołały zdebatować wszystkich artykułów rzeczy tak ważnej, jak nowa ustawa wojskowa. Tylko partya Boulanger'a i liga odwetowa Derouleda zuchwale krzyczą: „Jesteśmy silni, gotowi, nie boimy się nikogo“, lecz czyż im koniecznie wierzyć wypada? wszakże pewni zupełnie swojej siły, zazwyczaj mówią o niej mało i siedzą spokojnie.

Lecz i ciągle przechwalał się sobą Niemcy, mają dotkliwych słabych stron niemało. Socjalizm wciąż je nurtuje; podczas przejazdu cesarza Wilhelma obawiano się napadu na kolei. W garnizonie Moguncyi wykryto, że wielu z żołnierzy było w tajemnym porozumieniu z ligą patryotyczną we Francyi. W nieszczyśle Alzacy i Lotaryngii od czasu okupacyi niemieckiej wszystko: handel, przemysł, fabryki w upadku. Podupadł i uniwersytet Strasburgski z tysięcy uczni, dziś zaledwo 700 ich liczący. Bogata i zamożna a szczęśliwa naległa kraina, widocznie niszczyje pod rządami administracyi pruskiej.

Michał Niecorowicz Katkow, redaktor „Mosk. Wied.“ zmarł w majątku swoim pod Moskwą. Gazety niemieckie poświęcają obszerne wspomnienia zmarłemu. „Kreuz. Ztg.“ kończy swój artykuł w tej materii słowami: Jako chrześcijaństwo nie czynimy duszy jego wiecznego odpoczynku i łaski, jako politycy powiadamy: o jednego wielkiego przeciwnika mniej w tych ciężkich czasach, po Skobelevie i Gambecie — Katkow. „Post“ powiada: „Nienawidzę do Niemców, którą rozdmuchał, niełatwo zgasić“.

Wdowa po Depretisie ministrowi włoskim, odebrała mnóstwo telegramów kondelencyjnych nawet od głów ukorowanych, między innemi od cesarzewicza niemieckiego, którego zdrowie jest najzupełniej zadowolniające. Duchowieństwo, odmówiło udziału w pogrzebie, który się odbędzie wspaniale, kosztem państwa, ale zupełnie cywilnie.

Telegram z d. 2 sierpnia z Wiednia upewnia, że dopiero w ostatniej chwili na przedstawienia matki i rodziny, ks. Ferdynand Koburgski, zostający pod wpływem Naczewicza i Stransky'ego, odmówił pojechać do Sofii.

Ważną by była wiadomość, o ile prawdziwą jest, donosząca z Konstantynopola, że p. Nelidow, ambasador rosyjski, miał ponowić żądanie, aby W. Porta zamianowała reagenta dla Bułgarii, któryby rozwiązał terazniejsze zgromadzenie, usunął rejencyj i ministrów i rozpiął nowe legalnego „sobrania“ wybory.

Na pogrzeb Katkowa przygotowują w Paryżu liczne wieńce. Derouleda, poeta, delegowanym został ze strony ligi patryotycznej, aby na tym pogrzebie reprezentować Francję.

Sekundanci do pojedynku między Ferrym a Boulangerem tyle między sobą stawiają kwestyj i trudności, jakby obaj ci panowie niewielką bić się mieli ochotę.

Do izb francuskich mają na pierwszą po wakacyach sesję wnieść pp. Sabathier i Barodet, postępowcy, projekt do prawa, aby znieść prawa do sukcesyj wszystkich krewnych panujących rodzin linii bocznej i zabierania onych poprostu na skarb; zbliża to nas do czasów Sparty i jej patryotycznej z krwi wołowej czerniny, którą znowu skarb żywił, pobawionych własności mieszczaków.

Usposobienie na giełdzie lepsze dla papierów rosyjskich ciągle się objawia zwykłą dla rubla.

TELEGRAMY.

Wiedeń, 4 sierpnia. Cesarz Franciszek Józef przybędzie do Gasteinu w sobotę o godzinie 12-ej w południe i zaraz nastąpi spotkanie z cesarzem Wilhelmem. Nazajutrz cesarz Franciszek Józef opuści Gastein i powróci do Ischlu. Cesarz Wilhelm kończy swą kuracyę we środę, nazajutrz zaś uda się przez Salzburg i Monachium do Babelsberga.

Brno, 4 sierpnia. Spustoszenia sprawione około Olomuńca przez orkan, są okropne. Żniwa zniszczone, kilkadziesiąt domów runęło. Siedm kompanij inżynierskich pracuje wśród zwalisk.

Wiedeń, 4 sierpnia. Książę koburgski jeszcze nie wyjechał do Bułgarii. Pozostał tu także Naczewicz, który zamierza zabawić w Wiedniu jeszcze dni kilka. Stransky opuścił Wiedeń 2-go b. m. wieczorem.

Simla, 4 sierpnia. Głównodowodzący wojskami emira Holam-Hajderchan i Iskander-chan cofnęli się z całemi swemi siłami do Kelatu. Ruch ten pocytuja tu za oznakę, że wodzowie emira nie czują się na siłach do działania przeciw powstałcom w otwartem polu.

Paryż 4 sierpnia. W sprawie pojedynku pomiędzy generałem Boulangerem z Juliuszem Ferry, ogłoszony został list Ferrego żądający sądu polubownego dla oznaczenia warunków pojedynku.

Wiedeń, 4 sierpnia. Arcyksiążę Albrecht przyjmował przedwczoraj w Wiedniu na uroczystym posłuchaniu nuncjusza apostolskiego, msgr. Galimbertiego, który z okazji 70-cio letniej rocznicy urodzin wręczył Jego Ces. Wysokości wielką wstęgę orderu Chrystusa wraz z własnoręcznym piśmem Papieża.

Wczoraj po południu, jako w uroczystą rocznicę urodzin Arcyksięcia, odbył się w pałacu dostojnego Jubilata obiad galowy.

Berlin, 4 sierpnia. Uspokojenie giełdy dziś nieco słabsze. Za bilety Banku rosyjskiego płacono 179.60 i 179.50, mniej niż wczoraj o 10 i 25 fen.

Belgrad, 5 sierpnia. Sprawę rozwodu króla Milana z królową Natalią prowadzi Risticz za zgodą obu stron.

Sofia, 5 sierpnia. Rejencya ma zamiar zażądać u sobrania przedłużenia pełnomocnictw. Naczewicz powraca tu z Wiednia z powodu, iż książę koburgski odmówił natychmiastowego przybycia do Bułgarii.

Spis depeesz, które nie zostały doręczone, skutkiem nieodnalezienia adresatów:

Z Warszawy — *Prolicker*, hotel Francuzki.

Z Warszawy — *Hrabia Prendowski*, hotel Francuzki.

Z Lublina — *Ż. D. Kamiński*, inżynier, hotel Polski.

ROZMAITOSCI.

Osobliwe rzemiosło. W Paryżu pewna pani Roy, trzydziesto-paroletnia wdowa, obrała sobie niezwykle specjalność. Oto, przechadzała się ustawicznie po ulicach miasta i skoro tylko przechodząc jaki został rozjechany lub tknięty atakiem apoplektycznym na ulicy, rzucała się nań z płaczem, nazywając go swym najdroższym bratem, mężem lub ojcem. Obecni, przez szacunek dla tak wielkiej boleści, ułatwiali jej wynalezienie wehikułu, którym odwoziła rzekomo do domu drogą sobie osobę, a w rzeczywistości odzierała ją z wszelkich kosztowności i pieniędzy. Przybywszy jakoby do celu podróży, prosiła dorózkę, aby poczekał chwilę, zanim uprzedzi rodzinę i... zniknęła bez śladu, pozostawiając mu rannego lub nieboszczyka. Nareszcie policja wykryła nieczne oszustwo. Skazano podsądną na trzy miesiące więzi.

O G L O S Z E N I A.

UCZEŃ

z dobrą rekomendacją potrzebny do apteki w Radoszycach — poczta Ruda — Maleniecka, gub. radomska.

4° klas. Szkoła Męzka
z klasą wstępną i pensjonatem
w Kielcach.

Wpis rozpoczyna się 20 b. m. Nauki 1-go września. Program *klasyczny-realny*. Przy zakładzie *biblioteka i gimnastyka* dla użytku wszystkich uczniów. W pensjonacie *konwersacja* w językach nowożytnych przy dwóch *guwernerach*. Świadectwo z ukończenia daje wstęp bez egzaminu do szkoły agronomicznej w Czernihowie.

Przełożony
Płoszyński.

W FOLWARKU NIEDZWIEDZI-KIERZ

jest do zbycia

KIERAT 4-ro KONNY

w zupełnie dobrym stanie i wiele innych gospodarskich i domowych sprzętów.

Stacya Bzin. 3—2

„GUDRONIT“

Nr. 1. Osusza wilgotne mieszkania 1 funt za 12 kopiejek.

Nr. 2. Zabezpiecza drzewo od gnicia 1 funt za 16 kopiejek.

Nr. 3. Niszczy grzyb w budynkach 1 funt za 25 kopiejek.

Sprzedaż i informacye, Hotel Angielski
Aleksander Ciszewski, budowlanicy.

SZKOŁA PRYWATNA ŻEŃSKA

EMILII KUROSZ

od dwóch lat egzystująca, z kursem czteroletnim, przeniesioną została do domu W-go Trzebińskiego, przy ulicy Lubelskiej,

gdzie zapis rozpoczyna się z dniem 10 sierpnia, lekcye zaś rozpoczną się d. 1-go września. Uczennice mogą być przyjęte na stancję pod korzystnymi warunkami, oprócz wykładu wymaganych przedmiotów, konwersacya francuzka i niemiecka. Zapewnia się nadzór i troskliwą opiekę.

Zastać można od 10-ej do 2-ej i od 4-ej do 7-ej.

RESTAURACYA

przy

„TEATRZE LETNIM“

poleca:

śniadania na gorąco po kop. 15, obiady z czterech dań po kop. 30, kolacye z karty od 20 do 30 kop. Wszelkie przekąski zimne. Najlepsze wódki i likiery krajowe i zagraniczne. Wina renomowanych domów. Portery. Piwa szydlowieckie ciągle świeże. Przyjmuje obstalunki na obiady i kolacye, oraz ucztę weselną.

ZARZĄD TOWARZYSTWA DROGI ŻELAZNEJ Iwangrodzko-Dąbrowskiej

na skutek podania p. J. Helbicha podaje do wiadomości publicznej, iż zaginął **kwit zaliczeniowy** № 1754 na sumę **rs. 21 kop. 27** na towar wysłany ze stacyi Radom do st: Miechów w d. 14 (26) maja r. b. za listem frachtowym N 914. — W razie niezgłoszenia się nikogo z właściwym dowodem w przeciągu 6 miesięcy od daty dzisiejszej, zaliczenie wzmiankowane p-u J. Helbich wypłacone zostanie. Radom d. 21 lipca (2 sierpnia) 1887 r.

Nowo-wypuszczone
PAPIEROSY
zwijane, odznaczające się niezwykłą dobrocią i zastosowaniem do smaku Sz. Publiczności, a mianowicie:
„OJCZYŹNA“ i „ANTI-MONOPOL“
po kop. 7 za 10 sztuk
z fabryki **A. N. SZAPOSZNIKOWA**
w **PETERSBURGU**.
Nabywać można we wszystkich składach tabaczych w Warszawie i na prowincyi.

Egzystujący od 20 lat

nagrodzony listem kwalifikacyjnym na wystawie w Radomiu

ZAKŁAD INTROLIGATORSKI

ORAZ

WIELKI WYBÓR OBIĆ PAPIEROWYCH J. TENNENBAUMA

przy ulicy Lubelskiej w domu W-go Landau Nr. 150
W RADOMIU

posiada zawsze na składzie znaczny wybór zagranicznych i krajowych obić papierowych, które sprzedaje po cenach fabrycznych, łącznie z wyklejaniem sposobem wiedeńskim, zapobiegającym rozmnażaniu się robactwa pod tapetą. A także posiada rozety sztukaterskie i papierowe, oraz kolońskie listwy do ram. — Prócz tego wykonuje wszelkie roboty w zakresie introligatorstwa wchodzące, jako to: oprawy książek, obrazów i t. p.

Zawiadomienie.

Z dniem 23 lipca 1887 r. zostały otwarte dwie filie piwa butelkowego w różnych gatunkach, z browaru **F. Keplera** w Radomiu.

1. Filia przy ulicy Lubelskiej, w domu W-go Kapla.

2. Filia przy ulicy Warszawskiej, w domu W-go Haftarczyka, wprost Poczty.

W wyżej wymienionych filiach sprzedawane będzie piwo butelkowe, korkowane w Browarze.

Zwraca się uwagę Szanownej Publiczności na stemple umieszczone na korkach z firmą browaru.